

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНІВНИК

УРДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОГОТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIEN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ.

РІК XXXVIII.

Ч. 51.

Джерси Сіті, Н. Дж., вівторок, 4 березня, 1930.

VOL. XXXVIII.

No. 51.

Jersey City, N. J., Tuesday, March 4, 1930.

THREE CENTS.

НАДІЮТЬСЯ ВЕЛИКОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ КОМУНІСТІВ

ВОД ОБЖАЛОВАВ ТРЕТІЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ ЗА РЕВОЛЮЦІЙНУ ПРОПАГАНДУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

НЬО ЙОРК. — Матіо Воа, заступник президента, Американської Федерації Праці, поїде, що Комуністичний Інтернаціонал використовує безробітні в Америці як заохочення безробітних до виступів проти уряду та повзяття різних деструктивних кроків.

Він каже далі, що тутешні більшовики думають відібрати в березня на приїзд Комуністичного Інтернаціоналу велику демонстрацію безробітних. Воа є тої думки, що Москва дає гроші в веде собі в Америці спокійно свою агітацію класової ненависті.

Воа звертає увагу на те, що кожда розумна людина повинна по своїм зміст долати всіх старців, щоб причинити до усунення безробіття, бо в той спосіб безробітні відпаду від комуністів і не треба нікої іншої агітації.

Воа каже далі, що Вільям Ферстер, провідник американських комуністів, котрий недавно відвідував Росію, одержав від комітету \$1,250,000 на поширення комуністичної пропаганди в Америці. Ферстер цьому заперечив.

ЖІНКИ В ПОХОДІ ЗА СВОБОДУ.

Тисячі люди моляться по церквах, щобі Господь змилосердився над Гайті і дав йому свободу. Комісія ГУВЕРА ЗАВРОШЕНА ПОХОДОМ І МОЛИТВАМИ ПО ЦЕРКВАХ.

ПОРТ О ПРЕНС. — З'явилися комісії, яка приїхала провирити візнісники на Гайті, дана дозвіл на похід жінок, який місцеві влади заборонили. Через місто перейшло 1,500 жінок у похід, серед них і поваги, щобі в той спосіб задемонструвати бажання населення стати вільними. Похід виглядав дуже поважний. Приїжджала йому Гувера нова флотія. Похід закінчився біля пам'ятника Дессаліну, одного з героїв, які боролися за незалежність Гайті ще перед 100 роками. В місці, де мав бути розв'язаний похід жінок, зібралось 15,000 населення.

Перед походом відбулася в церкві величава відправа, в якій взяли участь тисячі народів. Церква була переповнена, а тисячі стояли доклядали церкви. Підчас богослужіння молилися за звільнення Гайті з-під окупції.

ХОЧЕ ОБОРОНЯТИ НЬО ЙОРК НА СЛУЧАЙ ВІЙНИ.

НЬО ЙОРК. — Воєнна техніка так поступила, що на случай війни міг би ворог затрокувати Ньо Йорквий літаками і газми. Це саме спонукало генерала-майора Генсона Е. Еал виготовити великий план оборони міста. Генерал хоче тепер імпаніти тим планом майора Вокера.

РУЗВЕЛТ В ОБОРОНІ СТЕЙТІВ.

НЬО ЙОРК. — Говорно Рузвелт говорив по радіо про права стейтів. Він підійшов, що вони мусять бути поширені, коли край має остатні дійсніми зв'язними державами. Не тільки прогрібав порушувати права стейтів, стейти опосліжені на полі банкового, аскураційного, бізнесового, хліборобського; вихоничного і соціального законодавства.

СУХІ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІДПРАВИ.

ВАШИНГТОН. — Знання мокрих шобі прогрібаві вже покінчилися. А тепер прийдуть знання сухих. Кажуть, що Методська Рада Терезисти привде багато визначних людей, між ними Форда і Ракефедера молодшого, щобі вони йнаказали в користь прогрібаві.

КОЦЯ НЕПОБІДИМИЙ.

НЬО ЙОРК. — Плавачий переможець Юрія Кошай не брав шайн тижень участі в плавачих змаганнях каледжних дружин, але мимого цього не з'явився ніякий протиник, який наблизився би до його рекорду до неї міри, що Кошай мав би потерпіти за чемпіона.

ЖИДИ ДБАЮТЬ ЗА ЖИДІВ.

НЬО ЙОРК. — Федерація польських Жидів в Америці і Жидівський Конгрес радикли спільно наважувати 3,000,000 Жидів у Польщі. Рішили запропонувати Польщі зрозуміти Жидів у той спосіб, щобі допомогти Польщі зрозуміти нею Жидів, а яких 1,000,000 стоїть перед голодом смерті, а інші, позавеликі дістати урядову посіду чи вести бізнес, борються між життям і смертю.

ПОВСТАНЦІ ВІГРІЛИ.

САНТО ДОМІНГО. — Дотеперішній президент, Гораніо Паскес, устунів, а його місце прийшов Радаель Естрелла Урена, провідник повстанців. Баскес був у домініканській республіці 30 літ передовим політичним фігурою. Тепер лежить у шпиталі, зламаний фізично і політично.

Повстанці перевели державний переворот без проливу крові. Урена наказав проливати кров, бо боявся, щобі Зауцені Держави не інтервенували.

ОБХОДЯТЬСЯ БЕЗ ТЕЛЕФОНУ.

ВЕСТ ВІРДЖІЯ. — Єдище така місцевість у З'явлених Державах, де живе 30,000 людей і де нема телефону. Та майнерська околища зветься Драй Фок і лежить у Вест ВІРДЖІЯ.

БЕЗРОБІТТЯ РОСТЕ.

НЬО ЙОРК. — Бунний суддя Джекбо Пеннен говорив на жіночій зборі, що безробіття не зменшується, а росте в став найтяжчою соціальною проблемою, як колинебудь була до розв'язання.

ГОЛОД І БЕЗРОБІТТЯ В РОСІЇ І НА УКРАЇНІ.

Комуністичні газети приносять подорожні про тіжкі положення, створені незвичайним зростом безробітних у Росії. Міста заповнюються селянами, яким силою заборано збіжжя і які з голоду втікають у місто, щобі шукати роботи. Внаслідок цього збільшилось число безробітних.

Безробітні, а найбільше селяне, які приходять з сіл, ведуть відверту безпошадливу агітацію проти більшовицьких властей. Внаслідок цього видано Довірочний приказ до червоної армії, щобі не допускати до того, щобі жовніри скопилися з безробітними. Крім того створено „ударні відділи“ для есентуального задоволення заворушень.

Комісаріат праці подав звіт доповідні до ради народних комісарів, вказуючи на те, що всі засоби на допомогу безробітних вичерпані і він просить нових кредитів на цю ціль.

На Україні рада народних комісарів отримала кредит в 175 мільйонів червонців на допомогу безробітним.

Харківський „Комуніст“ вказує, що на Україні 25 процентів сільського населення не має роботи і середників до дити.

ЛІК ПРОТИ КУРЕННЯ.

„Мі Медісінське Вельт“ містить сенсаційне відкриття директорки монхенської університетської клініки. Дра Гутмана, якому пошасталося случайно відкрити спосіб і средство, при помочі котрих можна вигнати лік курення навіть і найбільш наловочивих курців. Цілий винахід полягає в інекції хемічної сполуки хініну, камфору і терпентину, яку випускається під шкіру пацієнта. Лічення пацієнта, що хурих денно до 100 папірців, тривало 75 днів, а лічення слабших курців вимагає 10—15 днів. Колиб так держава не протривалась цьому винаходу, то д-р Гутман був би одним з найбільших добродіїв людства.

КІТ ПОСИВІВ.

Англійська преса описує таку подію: Залого одного англійського корабля мала зовсім чорного кобеля, до котрого була дуже привязана. Підчас бурі, які шалили на морях, цей корабель розбився. Матроси з їх улюбленим котом вивтавлися. І здивувалися певне, як побачили, що їх невідлучний товариш, давніше зовсім чорний, — тепер цілком побілий.

ЖИВ 150 ЛІТ.

Недавню помер у селі Маши в Добруджі селянин Іван Гергич, що прожив повних 150 літ. На похорон зібралось дуже вуків і правників (бо діти поминали) в цілі свої осіб.

ЖИВКА, ЯКА ВЗЯЛА СОБИ ДО СЕРЦЯ КОНКУРС КРАСИ.

Минулого місяця стринила до себе з революцією в намірі самогубства 22-літня дівчина Ірена Вербицька, яка брала участь у конкурсі краси на найкращу Польку. Комісія признала її як... 42-ге місце. Шкода, що вона не брала участі в конкурсі галути. Тоді напевно була найкрасшою на першому місці.

СКІЛЬКИ КОШТУВАЛИ „МОШЕШІ“.

Будова фабрик штучних нозів біля Тарнова, що іх прозвано „Мошешінами“, коштує до 88 мільйонів 117 тисяч злотих. Очевидно, що ці гроші на будову дав уряд. Шкаво, хто ті нозові буде купувати, коли село обране до решти всякими податками і обмеженнями продукції сільського господарства.

ТРУП В ГНОЮ.

В селі Сухорічів, львівського повіту, вбив Іван Гуль ще 13-го листопада м. р. свого швагера, Михайла Бойка. Причиною вбивства були спори за грунт. Вбивши, закопав трупа під гноєм. Шойно недавно знавдось поліції відкриття трупа. Гуль признав до вини.

КАТАСТРОФАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ДЕРЖАВНИМ ПРОМІСЛІ.

У Варшаві відбувся зїзд делегатів організації деревного промислу враз з управління торговельно-промислових палат у зв'язку з катастрофальним положенням у деревній промислі в Польщі, яке повстало внаслідком застою будівельного руху з одного боку, а з другого внаслідок конкуренції дерева з Радянського Союзу на зарубіжних ринках. Як відомо, деякі держави, головую Англія, імпортували до недавнього часу з Польщі; тепер Англія, Німеччина і інші заступили в Радянський Союз велику кількість дерева на варту 20 мільйонів злотих, і через те нема попити на дерево з Польщі. Ця подія причинилась також чимало до економічної кризи в Польщі.

СПРАВА КОНФІСКАТ ПОСОЛЬСЬКИХ ПРОМОВ У ПОЛЬСЬКИМ СОЙМІ.

На інтерпеляцію, внесену в польським соймі, що львівське староство городське конфіскує промови, виголошені українськими послами у варшавських соймі, відповів маршалок сойму Дашинський у цей спосіб: Арт. 31 конституції і 33 соймового регуляменту є вихідні. Число „Діла“ зі конфіскацією промовою я. бачини: Звернувшись до цих справх до п. міністра внутрішніх справ, а також до п. прем'єра, бо такі випадки яскраво порушують конституцію та мусять викликати враження, що істнує іпокрізу систему легковаження польського парламенту, та що парламент, одвертий на конституції, повинен вкінці заступити боронити свої права. Звернувшись до уряду, щобі на буденне перешкоди таким випадкам і щоб урядові, які узурпують собі право завішувати конституцію, приміро покарав.

212 ЦВЯХІВ У ШЛЮНКУ ЖІНКИ.

До шпиталю в Лодзі зголошлась Марціана Бернсаєва, жалючись на болю в шлунку. Коли її перевіривши лікар Рентгена, виявилось, що в шлунку Бернсаєвої знаходяться цвяхи. Лікар зробили операцію і витягли зі шлунка 212 цвяхів дрібніших і 2 цвяхів 5-цалеві. Всі оті цвяхи і цвяхи великого розміру 555 грамів. Бернсаєва заявила цвяхів з розуму, що її зраділа чоловік.

БОРІТЬСЯ ЗА КУСОК СТРИЧКА.

У місцевості Гродзець (Польща) повісилась Анна Селіськова. Ше труп не встиг добре застигнути, як до хати самовільний наїхав повно людей і стали собі взаємно відирати з рук стрички. Серед лютів згинув під ногами хорий чоловік Мішковський, котрий за везуку шпук хотів здобути кусок стричка.

ЗАМІХ НА ЗАЛІЗНИЦЮ НА ЛІНІЇ ЛЬВІВ-ПІДГАЙЦЬ.

На лінії Львів-Підгайці (Потурок-Литвинів-Божиків) хтось дорозкурчував шини на 19 порохів. З цього приводу переїжджачому туди товарному поїздові грозила катастрофа, тій бились, що розкурчування наступило на закритті. Будувачі вчас спостеріг, обезвредили і спалили поїзд.

ПОЛЬСЬКИЙ „РЕВІЗОР“ З ПІТЕРБУРГА.

Ошуканець Юзеф Ферстер з Пліотроку виїхав недавно на подорож ревізійно-інспекційну по складно-галицьких тюрмах. Скрізь приймали його з гонорами, а він їздив від тюрми до тюрми, оглядав келі, вартати і шпиталі тюрменів, давав начальників за недостаточну чистоту в тюрмах, тощо. Так оглянувши Ферстер тюрми у Віснчу, Львові, Золочеві, Стрию, Тернополі. Аж якісь показалося, що він не ревізор, а звичайний обманець, що так здорово зумів надувати людей, і то якраз тюрменників. Не знавши, кому і чому бились дивуватися: чи нахоботу „ревізора“, чи наївності тюрменників.

ІТАЛІЙЦІ ВИМИРАЮТЬ.

В італійському дньвику „Лупольдо д'Італія“ помістив Муссоліні (піпінуючись, як звичайно, трома зірками) велику статтю, в якій остерігає італійський нарід перед видолішенням. З Італією — пише Муссоліні — дітьня це саме, що з Францією. За 10 літ не буде тут ні одного жовніра. Статистика доказує, що число уродів зменшилось на цілий 33 відсоток, тоді, коли число смертних випалків вносить 10% більше як уроди. Муссоліні кінчить статтю горничим записом до Італійців стати численним, здоровим народом. Але чи це поможє? Не входи може помогти диктатура...

ВИКРИТТЯ НАЛОГОВОГО ПІДПАЛЧА.

В місті Вадовицх від деякого часу горіли одна за другою стодоли і це повторювалось майже точно що два тижні. Люде набрали переконання, що в тому є чиясь рука. Справою знавлас поліція, але довго не могла впасти на слід злочинця. Як ось недавно арештовано листоноша Гуру, який, як обчислено, підпалив досі 29 стодол.

ЗАВАЛИЛИСЯ КАЗАЛЬНИЦЯ ВРАЗ З СВЯЩЕНИКОМ.

В містечку Крейтлах у Німеччині завалялися підчас проповіді казальники. На шасті це не потігло за собою ніяких жертв у людях і сам священник вийшов ціло. Подія ця викликала великий переполох серед вірних, що знаходились в костелі.

БОРІТЬСЯ ЗА КУСОК СТРИЧКА.

У місцевості Гродзець (Польща) повісилась Анна Селіськова. Ше труп не встиг добре застигнути, як до хати самовільний наїхав повно людей і стали собі взаємно відирати з рук стрички. Серед лютів згинув під ногами хорий чоловік Мішковський, котрий за везуку шпук хотів здобути кусок стричка.

ЗАМІХ НА ЗАЛІЗНИЦЮ НА ЛІНІЇ ЛЬВІВ-ПІДГАЙЦЬ.

На лінії Львів-Підгайці (Потурок-Литвинів-Божиків) хтось дорозкурчував шини на 19 порохів. З цього приводу переїжджачому туди товарному поїздові грозила катастрофа, тій бились, що розкурчування наступило на закритті. Будувачі вчас спостеріг, обезвредили і спалили поїзд.

УКРАЇНСЬКЕ СЕЛЯНСТВО МАСОВО ТІКАЄ З РАДЯНИЩИНИ

Тисячі селян переходять польський кордон. БАГАТОХ УБИВАЮТЬ НА КОРДОНІ ПОЛЬЩА БУДЕ ПРАСИТИ В ЛІЗІ НАЦІЇ ПОМОЧІ ДЛЯ ВТІКАЧІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Через польський кордон з Радянщини тікають масово селяне, які зруйновані остаточно економічною політикою більшовиків. Тисячі голодних і обділаних селян переходять до Польщі в кількох місцях кордону. На захід польської пограничної сторожі та прикордонного населення Польщі відбуваються криваві бійки між утікачами та червоними військами. В цих бійках масово гинуть голодні і обділені нещасливі селяне.

Ті, що перебувають з кордон до Польщі, мають страшний голодний та обділений вигляд. Люде падають без сил. Польща змушена утворити кілька концентраційних таборів для цих утікачів, але уряд боїться, що внаслідок силими він не справиться з великим числом утікачів. Тому буде проти Лігу Націй, щобі вона заопікувалась селянами-утікачами та дала допомогу Польщі для забезпечення їх помешканнями, харчами і одягом.

ЧЕРВОНОАРМІЙЦІ ТІКАЮТЬ ДО ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА (Польща). — 1. березня вночі біля міста Лунишев польський кордон перейшло двадцять червоноармійців на чолі з офіцером. Вони в повному озброєнні заявили на польський військовий пункт і заявили, що вони втікачі з Росії, де тепер панує страшний голод та точиться записка внутрішній війни між владою і комуністами з одної сторони, а населенням, особливо селянством, з другої.

Серед селян, які масово переходять нараз Польщі, багато є раних у бійках з пограничними червоними військами. Вони кажуть, що правительством більшовицьке прислало на кордон спеціальні карні загони війська, яке нищить і палить сіла, де населення виявляє ознаки активного нездоволення.

СТАЛІН ОПИМАЄТЬСЯ.

МОСКВА (СССР). — У всі комуністичні преси появилися статті Сталіна, в яких він попереджає місцеві органи комуністичної влади не форсувати мілітарно спосіб переходу селян до колективів. Попісние насильні переведення колективізації привело селянство до повного нищення ним свого господарства, а передовим поголовного нищення худоби та жінкості, щобі не передавати її до колективів.

Вживання воєнної сили для примусової колективізації викликало внутрішню війну між селянством і владою. Тепер Сталін говорить, що треба біляш бережно переводити колективізацію і лише в тих районах, які до цього вже підготовані та найбільше наядоточені. Крім того він говорить, що індивідуальні господарства мусять бути збережені на окраїнах Росії. Таксамо Сталін наказує не нищити остаточно приватної дірної торгівлі.

Цей виступ Сталіна означає припинення війни проти „жуликів“ та відступлення від політики неспівної колективізації всього сільського господарства, що входило в план п'ятилітньої економічної розбудови Росії.

ТІКАЮТЬ З ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Біля Марієнвердера в Східній Прусії на німецьку територію перейшли відділи артилерії польської армії на чолі з підполковником. Німецька погранична сторожа обезвредила цих дезертирів.

За причину своєї дезерції з польської армії жовніри подали невиннімові повідомлення з ними військовий влади.

НОВА АНТАНТА.

ЛОНДОН (Англія). — Більшість унаслідок морської конференції в Лондоні певна, що коли п'ятьом морським державам пошастить остигнути між собою порозуміння, то це буде називатися важким чинником у міжнародному житті. Вспомогли, що б'ють п'ятьом держав, Америки, Англії, Франції, Італії та Японії, зможе контролювати все міжнародне життя.

Жада держава не відважиться розпочати війни, коли буде знати, що цей блок станиться ворожо до її виступу. Пригадуємо ситуацію 1914 року, говорить, що колиб тоді був такий блок, то безперечно світової війни не було б.

МОЖЛИВІ НОВІ ВИБОРИ.

ЛОНДОН (Англія). — Всі три партії переживають тепер внутрішню кризу. Збільшення безробітних, викликає занепокоєння та роздору в лавах Партії Праці. Останнє голосування алберталі у парламенті над вугіллям законпроект, коли їх голосами був уратований уряд Мен Денлоуа, тепер піддається гострій критиці і викликає розлом у партії.

Партія консервативна також багато терпить від акції Бі-вербуєра за створення нової імперської партії. Ця акція розбиває сили консерватистів, бо вона ведеється головно членами партії консерватистів. Все це говорить за те, що можливі нові вибори до парламенту в травні. Травень в Англії найліпший час для виборів, бо тоді найбільше людей має працю і найменше безробітних у країні.

НОВЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

ПАРИЖ (Франція). — Тарло парламенті закінчив формування нового правительства Франції і вже подав лісту міністрів на затвердження президента республіки. У нове правительство його входять Бріанн як міністер справ закордонних. Сам Тарло взяв тепе місце справ внутрішніх.

Коли парламент прийме це правительство, то треба надіятися, що в четвер французький делегат прибує до Лондону на морську конференцію, щобі продовжити її працю.

